

počela da vrišti, a ja sam stao da mu gnjećim lice nogom. Još sam ga nekoliko puta udario, pa sam se dočepao nje. Bivao sam sve ludi i ludi. Kada sam počeo da je mlatim, izgledalo je da se neće dobro završiti. Ruke su mi bile krvave od krvi iz njenog nosa. Gušila se u jecajima, a krv joj se cedila iz usta. Uhvatio sam je za kosu i udario glavom o zid. Kada se pridišao, nabio sam ga na koleno tako kako da mu se glava odbila i zajedno s ostatkom tela pala ponovo na zemlju. I njegovo lice je bilo crveno. Nisam više znao šta da radim s njom. Kada je pala na zemlju, počeo sam da je gazim. Oboje su vrištali. Pre nego što su se ljudi skupili pred vratima, istrečao sam napolje. Ne znam šta sam još uradio. Verovatno sam polupao mnogo na meštaja.

za Vesnu Petrović i Sanju Todorović

Ranije, bilo je stvari koje sam mogao da zavolim. Ne mali broj stvari. I sada one postoje, ali se njihov broj vremenom smanjuje. Ipak, mislim da će uvek biti onoga što ču moći da zavolim.

Stvari koje već samim svojim postojanjem nameću potrebu da ih vidiš kao nešto što postoji nezavisno od tebe, od toga da li ćeš na njih uopšte i obratiti pažnju, da li ćeš, ako ovako sme da se kaže, dozvoliti da njihovo postojanje prihvatiš onako kao što prihvataš svoje.

Zavoleti nešto... svejedno šta... radi se samo o tome da je ono izvan mene, deo budućeg iskustva koje ču, ako mi to uspe, poneti u sebi, individualnost čiji integritet ne može da se ugrozi, nešto što će postojati i onda kada se budem okrenula i otišla... Poput deteta koje vam iznenadno prilazi i kaže da je žedno. Poput učinjenog pokreta. Poput pročitane rečenice.

Pošto tri stvari koje mogu da vidim... Prva, traganje, taj nikada u potpunosti završivi oblik komunikacije sa mnogo čim »u« i »oko«, izgleda da predstavlja uobičenu potrebu. Druga stvar je slutnja, rodena u nekim dubljim slojevima, i možda je ona savršeniji i finiji oblik traganja, a možda mu jednostavno, samo prethodi. Slučajnost, kao treća stvar koju mogu da vidim, dolazi na kraju, da upotpuni zbijavanja i moguće je da nisam daleko od istine kada verujem da je ona odraža neke više sile. Međutim, da bi se moglo govoriti o ove tri stvari neophodno je da postoji nešto, pre svega, što svemu prethodi, a to ne umem da opišem. Kao kada, zimi, ujutro, pre nego što počнем da se oblačim, prinosim dlani peći u svojoj sobi kako bih utvrdio da li je topla.

Gledao sam film u kome jedan muškarac traga za jednom ženom. S druge strane, ova ista žena iščekuje muškarca koji za njom traga. Uprkos tome što se njih dvoje nikada ranije nisu susreli, muškarac zna za kim traga, a žena koga iščekuje. Kada se napokon, vodenim svom potrebom koja prerasta u neminočnost, sretnu, oni ponude jedno drugom, do i nepresnosivih činjenica, sadržaj svojih dotadašnjih usamljenosti. Postoji jedna mogućnost, mogućnost neposrednog obraćanja, koja je u filmu, na mestu u kome govorim, lepo upotrebljena i ona nam polako otkriva deo po deo unutar njeg iškustva svakog od njih dvoje a to iškustvo se nabrajanjem postepeno osvetljava. U trenutku u kome ono biva u potpunosti osvetljeno, muškarac i žena pripadaju jedno drugom.

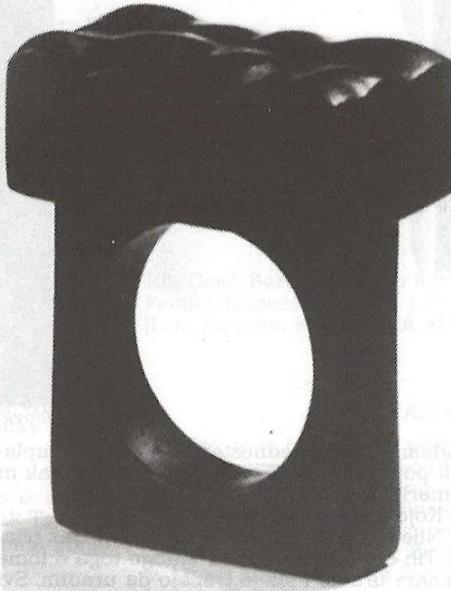
Ne znam kada sam počela da doživljavam sebe kao ženu. Ne znam da li se ovo dogodilo najednom ili je to bila stvar kraćeg ili dužeg perioda moga rasta, naprosto stvar zbira pojedinačnih doživljaja. Znam da je lepo reći »ne znam«, ali osećam zadovoljstvo i kada govorim o onome što sam saznala. Narančno, nema potrebe da govorimo o fizičkim znacima svoga laganog preobražaja u ženu, međutim nedavno sam otkrila da se oni po svom dubljem značenju, smislu koji sam od nedavno počela da im pridajem, mogu sasvim nenametljivo uporediti sa onim što sam počela

Prvi put posle toga video sam je nakon mesec dana. Na obrazu ima gadan oziljak koji možda nikada neće izbledeti. Nadam se da će, kad god se bude pogledala u ogledalo, misliti na mene.

U međuvremenu, nebo se isplakalo i sunce je granulo. Mi smo još uvek sedeli u njegovoj sobi i slušali drugu stranu ploče Counta Basiea. Lagano smo pljucakali i ja sam postajao sve mekši i mekši. Zatim je Toni savio nekoliko jointa koje smo odmah popušili. Sve je postal ravno i ja sam potonuo u fotelju. Te noći sam prespavao kod njega i koliko se sećam, nisam je sanjao.

Sada je dobro. Moja nova devojka se zove Marina i mi ne pričamo o onome što je bio pre. Spavamo zajedno i puštam da se naše kože medusobno trljaju. Ponekad, ona se probudi usred noći i tihu plače. Ja se tada povlačim u stranu i pravim se da spavam. Trudim se da me njeni suze ne ovlaže. Ne znam zašto, ali to bi mi bilo odvratno. U stvari, ništa nije dobro. S vremenom na vreme, u pusta predvečerja nekih dana, ja sedim u svojoj sobi i ubijam se od želje da zaplačem. Mislim, kada bih zaplakao, to bi bio plać. Ispakao bih sve to jebeno sranje. Ali, moje oči su suve, suve, i ja ih sklapam tako kako da se nikada više neće otvoriti.

ulaganje đorđe jakov

ante marinović

da sagledavam u sebi u to vreme, a čemu tek sada uspevam da dam smisao oglašavanja ženstvenosti. Moje grudi koje su do izvesnog perioda mogu detinjstva bile kao u dečaka sa kojima sam se igrala, iznenada su počele da se uvećavaju. Uveće i ujutro dodirivala sam ih iznenadeno njihovom elastičnom mekoćom. Bradavice koje su kdo tada bile predstavljene malim kružićima, tek nešto tamnijim od ostatih delova kože sa malom, jedva primetnom ružičastom tačkicom u njihovoj sredini, lagano su počele da povećavaju svoj obim, sve više se ističući svojom bojom naspram beline ostatka kože na mojim grudima. Dole, na brežuljku ispod pupka, primetila sam svetle malje. Zaobljavala sam se u bokovima. Koža mi je postala svetlij i meksa. Zaista, nema ničeg lošeg u tome što su stari pesnici, opisujući, poređili ovaj proces sa cvetom. Ima nečeg u tome kada se pomisl i samom sebi predstavi u mašti krunica, cveta čije otvaranje ne možemo da vidimo i zato o njemu govorimo imajući na umu samo vidljive stupnjeve ovog neprekinitog razvitka. Otvaranje koje sam ja doživila vremenom je počelo da zadobija svoje konačne oblike sa nemirom koji je neznano otkud počeo da se pojavljuje. To nije bio nemir koji vas primorava da odete nekud, da se krećete, tragate ili lutate. Naprotiv, gotovo materijalna opipljivost moga nemira primoravala me je da ostanem

U filmu koji sam i ja gledao dvojici muškaraca date su osobine i svojstva andela. Dostupno im je svako mesto i svaka ljudska reč ili misao. Oni sve mogu da vide i da čuju ali njihov dodir nema svojstva materijalnog. Kao posmatrači oni ništa ne mogu da čine. Njihova reč se ne čuje i stisak njihove ruke nikao ne može da oseti. Prinudeni da sve znaju, oni ni na kakav tok nemaju uticaja. I žive večno kao besmrtni svedoci zbijanja koja nikome, osim jedan drugom, ne mogu da saopštite. Sve do onda kada se u jednom od njih potreba da zaživi kao bića čiji su svet do tada samo mogli da posmatraju ne preraste u za njega jedini mogući oblik postojanja, kada on postaje stvaran i smrtn. Ipak, možda najlepši deo filma za mene je onaj kada muškarac koji traga za onom ženom, još kao andeo, dolazi njoj u san. To je jedini trenutak kada ga ona, pre no što on postane stvaran, vidi i oseća u svojoj blizini. Dok spava, u snu. Njih dvoje se približavaju jedno drugom, njegova krila se šire i narastaju, lica i tela su im sve bliža, oni se prepoznaju i tada se žena budi. Od svega preostaje snažno ali neobjašnjivo osećanje u ženi da je njen, već odavno probuđeno, iščekivanje dodirnuto onim nečim što po ostvarenom dodiru prepoznaće kao znanu, iako nikada ranije doživljeno, ali znano zato jer ga je u ono vreme kada se iščekivanje radalo kao jedino obeležje njene prirode, ne znajući ništa o ovom činu, učinila predmetom slutnje. I tako se iščekivanje, osnaženo doživljajem iz sna, nastavlja.

Pretpostavljam da si, dok si šetao gradom, držao ruke u džepovima. Zamišljam te kako korakaš nešto povijen, pognute glave, sa rukama u džepovima izdvojen od sveta koji te okružuje, neprestano se povlačeći. Povlačeći se od svega onoga što drugi vole da imenuju kao neminočnost realnosti, davajući sopstvena, pažnjom obeležena, imena prepoznavanim stvarima došao je trenutak kada si uspeo da otvoris vrata kroz koja si mogao da kročiš, uloživši napor u taj jedini korak što ti je još preostao da učiniš pre nego li budeš stupio u svet koji te je već odavno očekivao.

Strah, proistekao možda iz osećanja nezvaničnosti, i gotovo beznadježna tuga i dalje postoje. Ujutro, dok se budim, još uvek mogu da ih osetim kao onda kada sam, kao dečak, odlažao ustajanje koje se nije moglo izbjeći. Ali zimi se peć u mojoj sobi ugrijte. Jedina mogućnost koja mi se u ta jutra pruža, pre nego što isturim noge ispod jorgana i spustim ih na pod, je da ruku pružim ka peći kako bih se uverio u njenu umirujuću toplinu. To poverenje, rođeno iz uverenja da me ona očekuje čak i pre nego što dlanom dodirnem glatku površinu peći, poverenje sa kojim ispruzim ruku, je ono o čemu bi trebalo da govorimo.

